

Három a köbön

Örökség

MWSZ

2025.

“Olyan sétára vislek magammal, amelyen lépteink rendben követik egymást, odaültetlek a hegy tetejére, ahonnan minden vitás kérdésed megoldódik, és hagyom, hogy magad szűrj ki ebből az igazságodat.”

Antoine de Saint-Exupéry

Kedves Olvasó!

A változás mindig és minden esetben magában rejtja a fejlődés lehetőségét. A változást megélni ugyanakkor mindig és minden esetben nehéz, kiváltképp akkor, ha valamit el kell engedni. Amiről pontosan tudjuk, hogy eddig tartott. Amikor vége van. Ez most nem az a virágos kapu, amin kilépnek a gyerekek és tudjuk, hogy valahol máshol folytatódik egy út. Ez az út nem folytatható. A kezetekben tartott vagy a képernyőn megnyíló Három a köbön az utolsó. A II-gyel bezárul ez a számsor.

Talán megengedhető ezúttal, hogy személyesebb bevezető születessen.

A Magyar Waldorf Szövetség kommunikációs munkatársaként sokáig kerestem a helyem ebben a szellemi közösségben, hogy a gyakorlati tevékenységeimen túl, mivel tudom szolgálni a mozgalmat. 2020-ban megszületett a Három a köbön. Ahogyan korábban egyszer írtam, egy Weleda futás alkalmával ajándékként kaptam a gondolatot, hogy csatorna lehetek, akin keresztül nem csak praktikus információk haladnak keresztül, hanem valami egészen más. A beszélgetőtársaimmal való találkozások, a tőlük kapott gondolatok minden esetben hatalmas ajándékot jelentettek nekem. Feladatomnak és hivatásomnak éreztem, hogy ezeket a gondolatokat, szellemi ajándékként továbbadjam Nektek. Nem voltam más, mint csatornája ezeknek a gondolatoknak. Most pedig kincsesládaként viszem és őrzöm magamban, míg a világ s még két nap.

Nagyon hálás vagyok.

Az utolsó számban három olyan emberrel beszélgettem, akik egyszerre impulzusközvetítők és impulzushordozók. Akik egy családon belül példaértékű képviselői annak, hogy hogyan örökíthető és örökölhető a szellemi impulzus, s ezáltal hogyan hat a világra. Nem pusztán fizikai, de szellemi család tagjai. Gondolataik olyan kincseket adnak, amelyeket magunkba fogadva és magunkévá formálva átörökíthetünk, a megszerzett kincsekkel hathatunk, míg a világ s még két nap.

És engedjétek meg, hogy ezzel a számmal és ezúton búcsúzzam el, és köszönjek meg minden támogatást egykori szerkesztőtársaimnak, Kótai Zitának és Szabó Zoltánnak.

Jó olvasást kívánok!

Kmety-Molnár Györgyi

Mesterházi Zsuzsa

1. Amikor kisgyerek voltál, és megkérdezték tőled, hogy mi leszel, ha nagy leszel, mit válaszoltál, s miért?

Még meg sem kérdezték tőlem, amikor már négy éves koromban (1940) arra gondoltam, hogyha nagy leszek, táncolni szeretnék: szép mozdulatokkal. Aztán amikor ráéreztem a rajzolás örömére, akkor meg úgy gondoltam, hogy rajzolni meg festeni fogok. Ez az elképzelésem hét éves koromban megváltozott, amikor írni tanultam. Első osztályos voltam a budapesti tanítóképző gyakorló iskolájában, amikor az év vége felé (1943) a tanítónéni rövid mondatokat diktált, és mi írtuk a vonalas füzetbe.

Eszembe sem jutott, hogy amit hallok, az szavakból áll: mindent szépen egybeírtam: *maszépídiván, katiiskolábajár*. Az első padban ültem, mert a legkisebbek közé tartoztam az osztályban. Klári néni odajött hozzám, megdicsérte a szépséges „zsinórirásos” betűímet, de azt is elmondta, hogy a szavakat külön kell írni, egy kis helyet hagyni közöttük. Ekkor jöttem rá arra, hogy a folyamatosan hallott beszédnek részei vannak: ezek a szavak. Aznap nagyon sokat gondoltam erre, és azzal aludtam el, hogy szeretnék megtanulni nagyon jól írni, és sokat. – Az általános iskola 8. osztályában (1950) házi feladatot kaptunk: *Mi szeretnék lenni?* Kora délután a napsütötte üveges

verandán ültem és tanakodtam, hogy mi legyek. Végül röviden három változatot fogalmaztam meg: vegyész lennék leginkább, hogy új anyagokat fedezzek fel; vagy építészmérnök lennék, hogy a háborúban lebombázott házak helyett sok újat építsék; vagy textiltervező lennék, hogy minél több ember szép ruhában járhasson. – Majd az érettségi évében (1954) megtapasztalva az élet sokféle gondját-baját, ismét változtattam, és úgy döntöttem, hogy a nehezen tanuló gyerekeknek, családjaiknak szeretnék segíteni a gyógyítás és a pedagógia határterületén. Így lettem gyógypedagógiai tanár (1958), és ettől aztán már nem tágítottam, csak hozzátettem.

2. Mennyire távoli a jelen ettől a vágytól?

Sejtéseimben, végül pedig a döntésemben nem tévedtem. Legalább 60 évig dolgoztam gyógypedagógusként: nevelőotthonban, iskolában, rehabilitációs klinikai osztályon, főiskolán, egyetemen. Ehhez kapcsolódott párhuzamosan a művészetekre nagy súlyt helyező Waldorf-pedagógia, más szavakkal a nevelésművészet, legalább 40 éven át. – Eközben nagyon sokat írtam: szakmai tanulmányokat, doktori disszertációt,

néhány könyvet, olykor verseket vagy rövid prózát, ezer számra leveleket, különféle munkaanyagokat, kutatási beszámolókat, naplókat, ajánlásokat, lektori véleményeket, előadásvázlatokat, emlékiratokat. – És a személyes életemben egy vegyésszel hozott össze a sors, aki gyermekünk édesapja lett, illetve a szűkebb baráti körünkben egy építészmérnök és egy textiles iparművész hatása az életemre döntően meghatározó volt.

3. Ha találkoznál most egykori gyermekkori önmagaddal, mit mesélnél neki, milyen az életed?

A valóságos élet mindig sokkal érdekesebb, nehezebb, változatosabb kihívásokat hoz, mint amit az ember előre elképzel. A kialakuló emberi kapcsolatokat, a megtanult képességeket, az elért munkaeredményeket, a megpróbáltatásokat nem látja előre az ember. És azt sem, hogy az ember szabadságának milyen lehetőségei és korlátjai lesznek az életben.

4. Ha találkoznál a „Kis herceggel”, hogyan mutatnád be neki magadat és azt, amivel foglalkozol? Mit mesélnél róla? Mi a te dolgod itt, ezen a Föld nevű bolygón?

A Föld nevű bolygónak azon a részén élek közel 90 éve, amit Kárpát-medencének neveznek. Ezen belül is egy nagy folyó közelében, a Duna partján épült fővárosban. Anyanyelvem: magyar. Más nyelveket is megtanultam, és sok országban jártam, éppen ezért vagyok hálás a sorsnak, hogy ezt a földrajzi helyet és ezt a nyelvi kultúrát mondhatom magaménak. Ez a hely a sivatag ellentétje, minden értelemben. – A munkából bőven volt részem: gyógypedagógusként sok gyermeket neveltem (18 éven át), majd azokat a fiatalembereket tanítottam főiskolán és egyetemen, akik a gyógypedagógiai pályára készültek (40 éven át), vagy már a gyógypedagógiai diploma birtokában tudományos kutatásra kívántak felkészülni (10 éven át). Ez utóbbiakkal párhuzamosan sikerült erre vállalkozó munkatársakkal elindítani és mind a mai napig fenntartani a Waldorf-pedagógiát megismerni kívánó tanítók és tanárok képzését (35 éven át). E sokféle nevelés mindegyikében arra törekedtem, hogy tanítványaim a szívükkel is tanuljanak meg látni.

Ebben nagyon sok örömet leltem. De a majomkenyérfaék gyomlálását még nem fejeztem be.

5. Kérlek fejezd be a következő mondatot! Az én életemben az antropológia...

Az én életemben az antropológia:

- a szellemi és a materiális létezés összekapcsoltságát Rudolf Steiner munkássága által feltáró ismeretek együttese;
- az ember testi-lelki-szellemi érzékelési folyamatainak további fejlődéséhez lehetőséget kínáló tanulási program;
- az emberi sors és az emberi szabadság kialakulásának törvényszerűségeit kutató és leíró tudomány;
- több életterületen (nevelés, gyógyítás, művészetek, mezőgazdaság, gyógypedagógia, idős emberek gondozása, könyvkiadás, kozmetika, szervezetfejlesztés, táplálkozás stb.) alternatív eljárásokat kínáló és működő gyakorlat;
- a személyes életforma kialakításának és az életminőség emelésének hatásos eszköze.

6. Mit gondolsz arról a szóról, hogy impulzus, impulzus-hordozó?

A Magyar Antropozófiái Társaság legelső folyóiratának *Impulzus*, később pedig *Új Impulzus* volt a neve az 1990-es években. A névválasztás is jelzi, hogy ez a szó/fogalom az antropozófia egyik lényeges vonására utal: képes az emberben mozgósítani olyan lelki erőket/folyamatokat, melyek hatására létrejön valami lényeges változás, kibontakozik egy kezdeményezés, mely utat tör magának a megvalósulásra. Steiner egyik előadásában ezt így fogalmazta meg: „Minden egyes antropozófus karmájába (sorsába) bele van írva: Légy kezdeményező ember, és légy tudatában annak, hogyha a tested akadályai vagy egyéb előtted álló akadályok miatt esetleg nem találod meg lényed középpontját, ahonnan a kezdeményezés kiindul, szenvedéseid és örömeid alapján véve a személyes kezdeményezés megtalálásától vagy meg nem-találásától függenek!” (1924, GA 237, 141, old.). Ezt a saját tapasztalataim alapján meg tudom erősíteni.

7. Kérlek válassz egy művészeti tevékenységet magadnak a következő alkotáshoz! Az alkotás címe: *Antropozófia. Szavakkal írd le, hogy milyen lenne ez az alkotás!*

Egy valóságos kertet alakítanék ki, melyben vannak tájba illő fák, köztük gyümölcsfák is, virágzó bokrok, veteményes rész, rózsalugas, árnyas pihenőhely asztallal és ülőhelyekkel, komposztáló sarok, kis faház a kerti munkához szükséges szerszámoknak, az öntözéshez vízforrás, megfelelő élőhely a kerti állatoknak (madaraknak, rovaroknak, sünöknek, lepkéknek stb.). Olyan kertet, ahol értelmes és hasznos munkát lehet végezni: teremnek a zöldségek, gyümölcsök, nyílnak a virágok, ahol minden évszakban jól érzik magukat az élőlények; ahol az ember háborítatlanul pihenhet, ha eljön ennek az ideje. Örülhet a munkája eredményének, átélheti az évszakok és az időjárás változásait, terített asztalához meghívhatja barátait, beszélgethetnek az élet dolgairól, majd napnyugtával elgondolkodhat az Élet, valamint a jó és gonosz Tudás fájának egykori történetéről. És kitalálja, hogy ennek tudatában akkor most neki mit is kellene csinálni. Aztán nekifog.

8. Szerinted mi volt, mi most és mi lesz majd a család szerepe és feladata? Mi az, amit örökölhettünk és tovább adhatunk?

Ha csak néhányat elolvassunk a híres magyar családregegyekből (például Jókai Mór: A kőszívű ember fiai, 1869; Szabó Magda: Régimódi történet, 1977; Nádas Péter: Egy családregegy vége, 2012), átérelhetjük, és kiválóan tanulmányozhatjuk a családok életének különbözőségeit, eltérő történelmi és személyes környezetben. – Mindenki, aki ezeket a sorokat olvassa, maga is egy családba született bele. Van tapasztalata arról, hogy milyen az ő családja. Minden családról lehetne regényt írni. – Amíg gyerekek születnek a Földre, szükségük van gondoskodó, támogató, lényüket kitüntető figyelemmel övező környezetre. A szülők egészen különleges élményhez jutnak, amikor látják gyermekük, gyermekeik naponkénti változásait (a testi gyarapodást, mozgás- és beszéd tanulást, a gondolkodás nyiladozását, az egyéni adottságok megjelenését, a rosszkódásokat, majd az önállóságkeresés számos válfaját), az ennek nyomán megjelenő saját érzéseiket, örömeiket és anyai/apai viselkedésük változásait, esetleges ügyetlenségeit vagy tehetetlenségeit. Nincs különlegesebb élmény és tanulási alkalom az életben,

mint egy ember kialakulásának, az életbe való belenövekedésének közvetlen tanúja és segítője lenni. – A generációs láncolat folytatásakor összetalálkozik két ember, akik általában nincsenek rokonságban egymással; gyermekük viszont rokonságba kerül a szülők testvéreivel, felmenőivel stb. A szülőktől és a rokonoktól sokféle tulajdonságot, adottságot örökölhet. Felnövekedése során ezen az öröklött alapon alakulnak ki a személyes, a csak rá jellemző egyéni képességei. Saját élete lesz. Majd feltehetően egyszer ő is közeli kapcsolatba kerül egy másik emberrel, aki nem a rokona, és világra hozzák gyermekeiket. – A gyermekkor mellett a családokban az az életszakasz is sokféle megmérettetést jelenthet az egymást követő generációk számára, amikor egyik-másik idős hozzátartozójuk elindul az életből kifelé vezető úton. – Amíg a generációs láncolat folytatódik, addig az egyik legmélyebb szeretet-kapcsolatot élhetik meg a résztvevők; ugyanakkor ez az összetartozás a szociális összeütközések lehetséges hordozója is. A közeljövő szociális formálásának egyik legsürgetőbb teendője a családi élet bármely életkorú

részvevőinek segítségével annak tudatosulásában, hogy az együttélés – melynek minden pillanata elkerülhetetlen következményekkel jár – tanulható, és saját tanulási eredményeink befolyásolják az életünkről alkotott összképünket.

9. *Levezetésként játszunk egy asszociációs játékot. A játék lényege, hogy az elhangzott szó után, azonnal mondd ki azt, ami az eszedbe jut!*

Ha azt mondom:

Gyermek - Hajnali derengés

Ha azt mondom:

Gyökér - Bartók concerto

Ha azt mondom:

Gyógyítás- Naplemente a Balatonnál

Gulyás Judit

1. Amikor kisgyerek voltál, és megkérdezték tőled, hogy mi leszel, ha nagy leszel, mit választottál, s miért?

Az első emlékem ezzel a kérdéssel kapcsolatban az általános iskolai évek közepére esik, határozottan tanár néni akartam lenni. Hogy miért gondoltam erre, nem emlékszem, de jó tanáraim voltak, akik kialakították bennem azt az érzést, hogy jó dolog tanárnak lenni. Úgy éreztem, a tanár az, aki nyugalmat és erőt áraszt maga körül, ami a biztos tudásból fakad. A kérdések áradatában támaszt jelentő, megértő és segítő ember.

2. Mennyire távoli a jelen ettől a vágytól?

Elég nagy kanyarokat írtam le, mire végül tanár is lettem. Kutató vegyésznek tanultam, a szakdolgozatomat az orvosi egyetemen készítettem, egy olyan kutató csoporthoz csatlakozva, akik a bőr öregedésének titkát akarták megfejteni. Hamar rájöttem, nem szeretném az életemet egy laboratóriumban eltölteni egy magas nyomású folyadék-kromatográf társaságában. Éreztem, emberek társaságára van szükségem, sokféle aktivitással. Úgy alakította a sors, hogy az egyetem elvégzése után a pénzügyi és gazdasági területen kezdtem el dolgozni, azóta folyamatosan

gyakorlom ezt a szakmát, és ilyen irányban egészítettem ki a tanulmányaimat. A párom családjában több Waldorf-tanár is van, sok izgalmas történetet hallottam tőlük, így a gyerekkorban megsejtett hivatás felé vettem az utam és elvégeztem először az ELTE Bárczi Waldorf-tanárképzést majd a Corvinus-on, mesterszakon a gazdaságtan tanárképzést. Közel 18 éve tanítok Waldorf-iskola felső tagozatán gazdaságtant. A solymári Fészek iskolában kezdtem, ahol rengeteg segítséget kaptam a kollégáktól az első éveken. A Regionális Waldorf Gimnázium indulásakor ott tanítottam, és most a Szabad Waldorf Gimnáziumban tanítok. Az utóbbi két Waldorf-gimnáziumnak alapító tanára is voltam. A tanítás azonban csak az egyik oldala az aktív munkámnak, jelenleg a Natura-Sophia vezetőjeként antropozófiai alapokon nyugvó termékek forgalmazásával is foglalkozom, és a munkatársi körrel törekszünk a cég működésében az antropozófia alapjain meghatározott hármas tagozódás szemléletét megvalósítani.

3. *Ha találkoznál most egykori gyermekkori önmagaddal, mit mesélnél neki, milyen az életed?*

Sokoldalú, izgalmas, telis-tele kihívásokkal.

Hálás vagyok azért, hogy a szeretet sokféle minőségét megélhetem: anyai szeretetet adni és kapni, a házastársi szeretet több évtizeden át színeződő és biztonságot nyújtó erejét, a testvérség megélését nem csak családon belül, hanem tágabban, szellemi társak körében is.

Egyensúlyozok a családi élet, a sokféle munka és a szellemi-társakörökben végzett munkák között. Lehetőségem van másoknak értékkel bíró teremtésre, munka által, együttműködésben, miközben gyakorlom tudatosan tenni a jót. Éberségre törekszem, hogy rá tudjak csodálkozni a természet részleteiben megnyilatkozó bölcsességre és szépségre.

4. *Ha találkoznál a „Kis herceggel”, hogyan mutatnád be neki magadat és azt, amivel foglalkozol? Mit mesélnél róla? Mi a te dolgod itt, ezen a Föld nevű bolygón?*

A Földet és a rajta zajló életet polarítások tartják működésben. Ilyen alapvető polarítás a nappal és éjszaka, mozgás-nyugalom, fény-sötétség, férfi-nő és még sorolhatnám. A Földön ma az emberek, amikor képességüket használva értéket

teremtenek mások számára (és ezáltal magunknak is), akkor együtt kell működniük és megszervezni magukat, ki, mikor, mit tesz és hogyan. Így tudjuk a számtalan olyan alapszükségletünket kielégíteni, mint az élelem, ruházat, fedél a fejünk fölött, a tanulás, művészetek élvezete vagy a kultikus élet. A sok-sok ténykedő ember így egy társadalmat alakít ki, amiben szintén él egy alap-polaritás: a gazdasági szféra és a kulturális szféra. A kettő között segít az egyensúly kialakításában, fenntartásában a harmadik tagja a szociális életnek, a jogi szféra.

Úgy alakult a sorsom, hogy a polarításban egymással szemben álló mindkét szférában, a gazdaságban és a kultúrában is dolgozom. Minden polaritás egy erőt, egy feszültséget hordoz magában, és különleges élmény annak a tudatos megélése, hogy ezt a feszültséget, ami a két szféra között él, saját magamban megéljem és feloldjam. Így nem kívülállóként érzékelem és ítélem meg ezt a szembenálló erőt, hanem saját magamban, amit belső munkával tudok feloldozni. Ezt az egymásnak feszülő erőket feloldó, kiegyensúlyozó, lélekformáló hatást igyekszem megérteni és közvetíteni a környezetembe.

5. *Kérlek fejezd be a következő mondatot! Az én életemben az antropológia...*

A centrum és periféria polarításához szeretném fűzni a választ.

Az élet tengerén hajózva, amikor navigálnom kell a hajómat, akkor az antropológia a belső iránytűm a lelkem középpontjában. Amikor viharos az élet tengere és a hajómat feldönti, akkor a periférián keresek kapaszkodót, és akkor mentőövvé válik.

6. *Mit gondolsz arról a szóról, hogy impulzus, impulzus-hordozó?*

Tapasztalatom szerint bizonyos impulzusokat csak adott emberek tudnak a földi megvalósításig elvinni, így az óriási felelősség, hogy felismerjük ennek a lehetőségét. Ezen felül, meghatározott időben és térben van lehetőség az impulzus megragadására és lehozatalára. Az ember alapjelleme meghatározza azt, hogy egy új impulzus megszületését mint egy katalizátor tudja valaki erősíteni, vagy megvalósító erővel is tudja támogatni a teljes megérkezési folyamat során.

Az impulzus megszületése után pedig sokszor egy harmadik embercsoport veszi át a főszerepet, azok, akik hosszú távon tudják éltetni, működtetni. Kevés olyan embert ismerek, aki mindegyik szerephez hasonló képességekkel rendelkezik.

Nagyon fontos impulzusnak tartom a Halak-Szűz tengely erő megismerésének és alkalmazásának folyamatát, ami hazánkba egy román antropozófus csoporton keresztül érkezett meg, akik a katalizátorai voltak az időbeli és térbeli felénk mozdulásnak. A témát Németországban az Adventa kutatóintézetben vizsgálják és fejlesztik, az ottani vezető kutató Christine Sutter rendszeresen látogat el hozzánk, hogy a hazai aktív csoportok munkáját (Győr, Szombathely és Budapest) segítse, éteri érzékelési gyakorlatokat tanítson. A sűrűsödő-sötétedő földi-éteri világban egyre nagyobb szükségünk van a kultikus munkával behívott magasabb hierarchiák erőire. A kozmikus Halak-Szűz tengely hatással lehetőségünk van saját lélekfényerőnket növelni, a kozmosz magasságába, a magasabb ÉN-ünk felé és a Föld központja felé kitérítve, egymáshoz kapcsolódva, egy fény-szövet kialakítására. Ilyen módon tudatosan teremteni a Föld éterében egy kiegyensúlyozó fényerő-hálót.

7. *Kérlek válassz egy művészeti tevékenységet magadnak a következő alkotáshoz! Az alkotás címe: Antropozófia. Szavakkal írd le, hogy milyen lenne ez az alkotás!*

Gyerekkoromtól kezdve vonzódom a festészethez, így nekem egyértelmű a választás. Egy csodálatos Sophia képet idézek magam elé. Szerencsére két antropozófus festő Sophia képe is táplálja a munkatársak lelkét az irodánkban. A kép meghatározó elemei: csillagkoronás, időtlen-szépségű, holdsarlón utazó...

8. *Szerinted mi volt, mi most és mi lesz majd a család szerepe és feladata? Mi az, amit örökölhettünk és tovább adhatunk?*

A család a kulturális szféra alap-építő egysége. Van gazdasági meg jogi vetülete is, mint minden tevékeny csoportnak, de alapvető hovatartozása a kultúra területére esik. A családban élő kultúra határozza meg és építi a társadalom kultúráját. Egy példát említve, ha holnaptól minden család úgy dönt, nem étkezik gyorséttermi egységben, az tönkremegy, bezár és eltűnik. Tehát a családok étkezési kultúrája formálja a társadalmi szinten élő étkezési kultúrát.

Ha a családon belül meghatározó az összetartás, a jelenlétből fakadó figyelem, az áldozathozatal és megbocsátás, akkor ezt sugározzuk a szűkebb, tágabb környezetünkbe. Ha inkább a széthullás, önös érdek, kényelem és gögös felsőbbrendűség mozgatja a családon belül működő emberi kapcsolatokat, akkor ezt erősítjük társadalmi szinten. Ha nem vagyunk elég éberek, beszűrődhet a „külső hatás” a családon belülre, mert a szomszéd is, meg a barátok is...de ha a saját életünkben jelen vagyunk és felvállaljuk a felelősségét annak, mit teremtünk a mindennapokban a családon belüli tetteinkkel, kihatunk a szomszédokra, a barátokra... Ez az alakító és meghatározó erő létezik és létezni is fog a családokban, ha nem hagyjuk a szétporladását vagy masszává alakulását. Az öröklés folyamáról már odafönt a szellemvilágban döntöttük, sőt sok generáción át alakítjuk magunk számára, ideális esetben. Így az első 7 évben a fizikai test kialakításának a körülményeit kell megfelelő minőségben biztosítani, és arról gondoskodni, értelmes tevékenységeket tudjon a gyerek otthon utánozni. Ne vegye körül sok pótcselekvés, megfigyelés által érthetetlen tevékenység, például telefon simogatás/böködés.

A családi élet erősen meghatározza a gyermek élettestét – 7-14 éves kor között –, magába szívja a körülötte élő emberek tekintélyének minőségét. Ha a tekintély morális erővel átitatott, értéket teremtő erőt sugároz, akkor abba az irányba formálja a gyermeket. Ha a nyers erő hatalmát, vagy ideológia-visszfényű vezényszavakat él meg, akkor ez épül be. Egyszerű példával bemutatva, ha szeretném, hogy a gyermek rendet tartson a szobájában, első lépésben nekem kell rendet tartanom a sajátomban, így lesz ebben éltető tekintélyem és várhatom el a gyerektől, hogy rendet tartson. A 14-21 éves korban kibontakozó érzőtest idején, ha nincs egy érzelmi biztonságot hordozó otthon, ahol a belső érzelmi viharaiiban lehorgonyozhat a gyerek (persze a vasmacska vízbe dobása néha nagy hullámokat ver), akkor csökkentjük az esélyét annak, hogy a gyermeknek az érzőteste kiteljesedjen. A családon belül adunk esélyt a gyermek saját képességeinek megmutatkozására vagy elnyomására azokkal az elvárásokkal, amit feléje támasztunk. Az iskola óriási mértékben meghatározza azt, milyen fiatal felnőtté válik a gyermek, de csak a család után a második helyen.

Nem elég jó iskolába járatni a gyereket...
ugyanakkor elengedhetetlen fontosságú.
Én azt élem meg, hogy a család szerepe ma
is és szerintem a következő generációkban
is alapjaiban határozza meg, milyen
kultúrát élünk magasabb közösségi
szinten.

*9. Levezetésként játszunk egy asszociációs
játékot. A játék lényege, hogy az elhangzott
szó után, azonnal mondd ki azt, ami az
eszedbe jut!*

Ha azt mondom:

Egyensúly – végtelen

Ha azt mondom:

Erő – felelősség

Ha azt mondom:

Együttműködés – bizalom

Kálmán Debóra

1. Amikor kisgyerek voltál, és megkérdezték tőled, hogy mi leszel, ha nagy leszel, mit válaszoltál, s miért?

Kicsi koromban sokat foglalkoztatott ez a kérdés, függetlenül attól, hogy megkérdezték volna. Több olyan foglalkozás is volt, ami irányába érdeklődtem, köztük például egy klasszikus leányálmom, a színészet. Volt azonban egy igen meghatározó vágyam, ami viszonylag hosszú ideig ki is tartott. Miniszterelnök szerettem volna lenni. 10 éves lehettem ekkor, és konkrét terveket szövögettem magamban, hogy mikor mit fogok csinálni az életem során. Mindvégig az a gondolat motivált, hogy megváltsam a világot.

Sokszor eljátszottam a gondolattal, hogy mik is azok a dolgok, amik nem tetszenek a világban, majd azokra kidolgoztam magamban egy tervet. Emlékeimben az él, hogy valahova vidékre mentünk autóval, és az járt a fejemben, hogy hogyan lehetne az utazást egy elegáns cselekvéssé alakítani, amikor nem csak a kilométerek gyors megtétele számít, hanem az utazás során látottak élménye is. Például milyen szép is lenne, ha az út mentén található jelző oszlopok fából lennének kifaragva. De hogy pontosan mitől is kellett volna a világot megváltani? Azt hiszem, összefogó motivációként az élt bennem, hogy az embereket valahogyan össze kellene hozni, hogy ne annyira polarizáltak

működjenek, és teret kéne adni annak a számtalan megszületni vágyó pozitívan építő impulzusnak, ami körülöttünk él a világban. Sokkal inkább az energiáik és a pozitív alkotóképességeik mentén összehozni az embereket, és teret adni annak, hogy mindezek jobban ki tudjanak bontakozni, és jobban tudjanak egymásra hatni. Hogy minden tevékenység építse a másikat, és mindennek meglegyen a maga gazdája. Ne szenvedjünk hiányt, hiszen annyi lehetőség van körülöttünk. Emberek, megoldandó ügyek, épületek...Tényleg sokáig élt bennem a vágy, hogy miniszterelnök legyek. Amikor a tizenkettedikes éves munkámmal foglalkoztam, a témám a manipuláció volt. A célom a dolgozattal az volt, hogy megtudjam, vajon létezik e pozitív manipuláció. Hogy is van az, hogy az emberek hatásokat váltanak ki a világban, és hogy vajon minek a hatására marad fenn az egyik dolog, és hal el a másik. S hogy van e pozitív manipuláció? A választ megtaláltam. Pozitív szándékú manipuláció van, de a manipuláció maga nem tud pozitív lenni, mert ha nem tudatosan formálja át magában és maga körül az életet az egyén, akkor az nehezen tud tartós változást eredményezni.

2. Mennyire távoli a jelen ettől a vágytól?

A miniszterelnökségtől igen távol vagyok, de az akkori inspiráló motivációhoz még most is közel érzem magam. Hogy a világnak adni, az embereknek segíteni, s lehetőséget adni arra, hogy a képességeik ki tudjanak bontakozni, még mindig bennem van. Egyszerre közeli és távoli.

3. Ha találkoznál most egykori gyermekkori önmagaddal, mit mesélnél neki, milyen az életed?

Érdekes és erőt adó is azokra a kompakt érzésekre visszagondolni, amik gyerekként bennem éltek a világgal kapcsolatban. A mostani életkoromban (21 év – szerk.) azt érzem, hogy a dolgok mélyebb megismerésének van itt az ideje, és hogy az alapján, - ami gyerekként átfogó érzésként és képként élt bennem-, alakulnak ki azok az utak és szempontok, amik most sokkal konkrétabbak és egy-egy részletre fókuszálnak, nem pedig az egészre. Talán 10 év múlva lehetőségem lesz bizonyos dolgok közelebről való megismerése és megismerése után újra az átfogóbb világvélemény felé tekinteni, ami

bizonyos szempontból kicsit hasonló ahhoz, mint amit 10 éves koromban gondoltam.

4. Ha találkoznál a „Kis herceggel”, hogyan mutatnád be neki magadat és azt, amivel foglalkozol? Mit mesélnél róla? Mi a te dolgod itt, ezen a Föld nevű bolygón?

Jelenlegi első számú dolgom a tanulás, egyetemistának lenni, és Bothmerképzésre járni. Fontosnak érzem, hogy az ember sok mindent megtanuljon, s jobban megértse a körülötte lévő világot, benne önmagát is, hogy azután ez a tudás szolgálja az ő tevékenységét, amit vissza tud adni a világba. A tudás és a tanulás egy hatalmas lehetőség és felelősség. A kérdés az, hogy az ember mit kezd vele.

Harmadik éve, hogy nem Waldorfdiákként tanulok. Amikor kikerültem, akkor kezdett el mélyebben érdekelni, hogy valójában mi is az a Waldorf, és hogy miért történt velem az, ami. Az euritmia kiváltképp érdekelt. A suliban szerettem euritmiazni, de sosem értettem, hogy miért mondják sokan azt, hogy az euritmia mennyire feltöltő tevékenység. Amióta azonban nincsenek euritmia óráim és egy-két alkalom adódik rá, hogy mégis gyakoroljam, akkor értem és érzem, hogy korábban mit is mondtak.

Az euritmiának is egy hihetetlen mértékű megtartó és étellel telítő ereje van, amit ha rendszeresen végzünk, talán észre sem vesszük, de ha kiesünk a ritmusból és újra találkozunk vele, akkor annál inkább érezhető a hatása. Amíg egy diák benne van a Waldorf-intézményben, mindezt teljes természetességgel veszi. Így visszanézve azonban rájöttem, mindez egy adomány.

5. Kérlek fejezd be a következő mondatot! Az én életemben az antropológia...

Egy megismerési út. Ezt érzem most érvényesnek, ugyanakkor nagyon sokféle szempontból lehetne még rátekinteni. Legalapabb szinten azt hiszem, azt kötöm az antropológiához, amilyen érzésem már akkor is megvolt, amikor ezzel a kifejezéssel még nem találkoztam. Egy nagy bizalom a világ felé egy átható mély érzéssel, ami megnyugtatta az embert. Ez a megnyugvás nem passzivitást vált ki az emberből, sokkal inkább harmóniát. Az a szemléletmód, ahogyan az antropológia által az ember a világra tekint, egy önmagát fenntartó és fejlesztő megismerési út, amin ha az ember elindul és eljut benne egy pontig, akkor az ottani felismerés adhatja meg a lendületet a továbblépéshez.

6. Mit gondolsz arról a szóról, hogy impulzus, impulzus-hordozó?

Az impulzusról bennem az a kép él, hogy van egy valamilyen lény – nem fizikai lény –, ami nagyon sokat készülődött, hogy megjelenhessen fizikai formában, és most már készen is áll, hogy elinduljon a fizikai felé. Az impulzus-hordozó kifejezésnél pedig elsősorban kérdések vetődnek fel bennem. Hogy maga ez a hordozó hogyan is van jelen a világban? Hogyan hallgat, vagy bizonyos érzékelő szerveivel hogyan tapogatja a világot, és milyen oldalról tudja őt megszólítani, megérinteni őt az az impulzus, ami jönni akar. Hogy ő maga ezt hogyan fogadja be, mit kezd vele magában, mit kezd magával az impulzussal, és hogyan viszi tovább. Az impulzus-hordozó bizonyos szempontból egy eszköze, egy fizikai teste az impulzusnak, de nem pusztán a fizikai teste, hanem ő maga is hozzáadja a saját erőit és a saját lényét.

7. Kérlek válassz egy művészeti tevékenységet magadnak a következő alkotáshoz! Az alkotás címe: Antropozófia. Szavakkal írd le, hogy milyen lenne ez az alkotás!

Egy gyapjúkép van előttem. A gyapjút természetéből adódóan nagyon sok finom, vékony rétegre lehet szedni. Amit ábrázolna a képem, az egy gömb lenne, ami ezekből a nagyon finom, vékony, színes rétegekből van összerakva és egymást fedve adnák ki a gömb alakját.

8. Szerinted mi volt, mi most és mi lesz majd a család szerepe és feladata? Mi az, amit örökölhetünk és tovább adhatunk?

Számomra a család fogalmához és képéhez az tartozik, hogy azoknak az embereknek, akik egy családban élnek, a fejlődésmenetük sok vagy sarkalatos mély pontja ér össze, hogy egymás által ezekben a fejlődési pontokban legyen lehetőségük a fejlődésre. Mindez összesűrűsödik a család minőségében. Ideális esetben emellé társul egy szeretet a családon belül. Ez egy nagy adomány és egyben segítség is az embernek. Ha a tágabb családra gondolok, ott is érvényes ez, mert ott is összesűrűsödnek ezek a sorsszálak, fejlődésszálak. A családi szálak összesűrűsödése valahogy mégis más minőségű, mint egy másfajta, mélyebb kapcsolódás.

Régebben ezek a szövődések sokkal erősebbek voltak, hiszen nem is volt talán feladata az embernek az a fajta önállósodás, mint ami ma. Ahhoz képest azt érzem, hogy most ez sokkal lazább. Ez együtt jár azzal is, hogy az ember ma szabadabban tud megtenni egy-egy lépést, s akár rá is tekinthet ezekre a szálakra. Azt hiszem a jövőben ez a tendencia még inkább folytatódni fog.

9. *Levezetésként játszunk egy asszociációs játékot. A játék lényege, hogy az elhangzott szó után, azonnal mondd ki azt, ami az eszedbe jut!*

Ha azt mondom:

Miniszterelnök – Hatalom

Ha azt mondom:

Megismerés – Út

Ha azt mondom:

Mélység – Szélesség

MWSZ

2025.